

XIV. ZOH: SARAJEVO 1984

- KRAJINA: Juhoslávia
- TERMÍN: 8. - 19. 2. 1984
- ÚČASŤ: 1272 športovcov (998 mužov, 274 žien) zo 49 krajín, súťažili v 39 disciplínach.
  - ÚČASŤ Z ČSSR A ZO SLOVENSKA: V čs. výprave bolo 50 športovcov, z toho 15 Slovákov (10 + 5). Gabriela Svobodová-Sekajová bola členkou striebornej štafety na 4x5 km, hokejisti Igor Liba, Vincent Lukáč, Dárius Rusnák a Dušan Pašek členmi strieborného tímu, krasokorčuliar Jozef Sabovčík získal bronz, Jana Gantnerová-Šoltýsová skončila v zjazde piata a biatlonista Peter Zelinka bol členom šiestej štafety. Ďalšie bronzové medaily pre ČSSR získali športovci českého pôvodu - skokan na lyžiach Pavel Ploc, bežkyňa Květa Jeriová a zjazdárka Olga Charvátová.
    - NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY (neoficiálne bodovanie a zisk medailí):
1. ZSSR 168 (6 - 10 - 9), 2. NDR 165,5 (9 - 9 - 6), 3. Fínsko 82 (4 - 3 - 6), ... 9. ČSSR 32 (0 - 2 - 4).
    - NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ: Maria-Liisa Kirvesniemiová-Hämäläinenová (Fín., beh na lyžiach) 3 - 0 - 1, Karin Enkeová (NDR, rýchlokorčuľovanie) 2 - 2 - 0, Gunde Svan (Švéd., beh na lyžiach) 2 - 1 - 1, Gaetan Boucher (Kan., rýchlokorčuľovanie) 2 - 0 - 1, Thomas Wassberg (Švéd., beh na lyžiach) 2 - 0 - 0, Wolfgang Hoppe (NDR, boby) 2 - 0 - 0, Dietmar Schauerhammer (NDR, boby) 2 - 0 - 0.

O zimné olympijské hry 1984 sa pôvodne mali uchádzať aj Vysoké Tatry, ale napriek dobrej východiskovej pozícii, ktorú by kandidatúra vtedajšej ČSSR mala, federálna vláda napokon projekt neposvätila. Vtedy by bola šanca na úspech reálnejšia, ako pri neskorších dokonaných už čisto slovenských pokusoch o získanie ZOH 2002 a 2006. Napriek tomu, že na rok 1984 kandidovali aj švédsky Göteborg a japonské Sapporo, dejiskom XIV. ZOH sa prekvapujúco stalo bosenské Sarajevo vo vtedajšej Juhoslávii. Mesto, ktoré len o niekoľ-

ko rokov neskôr trpelo v krutej balkánskej vojne...

Prvé a zároveň posledné zimné olympijské hry v krajine vtedajšieho socialistického tábora sa napriek niekoľkodňovému hustému sneženiu naozaj vydarili. Juhoslávia vtedy ešte bola jednotná a v prípavách hier ťahali všetci za jeden koniec povrazu.

O ochotných dobrovoľníkov nebola núdza, pomáhalo ich viac než desaťtisíc. Obyvatelia Sarajeva dokonca v referende drvivou väčšinou hlasov vyslovili súhlas, aby sa 2,5 percenta ich platu počas piatich rokov poukazovalo ako príspevok na organizáciu ZOH. Krajina, ktorá sa v zimných športoch mohla pochváliť vlastne len niekoľkými špičkovými lyžiarmi (pritom všetci boli Slovinci) a ktorá nevlastnila ani jednu medailu z predošlých ZOH, pripravila na krásnych športoviskách výborné a veľmi pekné hry.

Organizátorom, ktorí ukázali značné improvizatívne schopnosti, pri prípravách výdatne pomohol finančný príspevok MOV z predaja televíznych práv. Medzinárodný olympijský výbor premiérovu prispel aj na štart jedného muža a jednej ženy z každej výpravy, takže počet účastníckych národných olympijských výborov sa v porovnaní s minulosťou výrazne zvýšil.

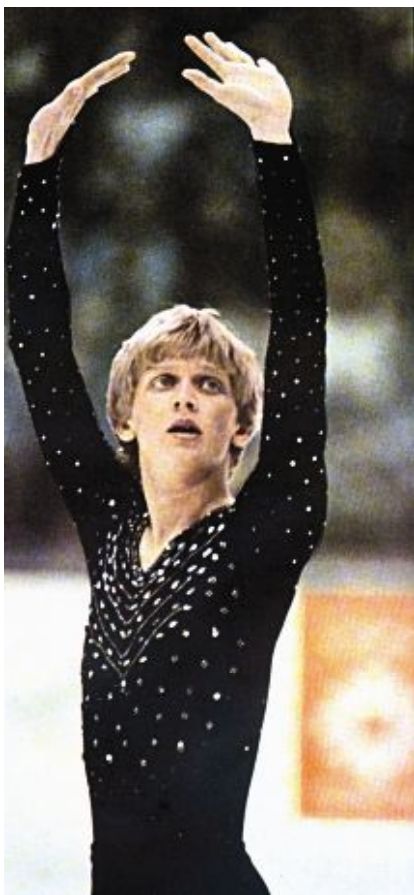
Mimoriadnej publicite sa v Sarajeve tešilo krasokorčuľovanie v hale Zetra. Príčinila sa o to jednak „najkrajšia tvár socializmu“, charizmatická Katarina Wittová z NDR, ktorá krátko po víťazstve dostala údajne až 35 000 ľubostných listov, ale ešte viac britský tanečný pár Jayne Torvillová – Christopher Dean (na fotografii). Ich jedinečný umelecký výkon vo voľnom tanci na melódiu Ravelovho Bolera očaril svet tak ako nič z toho, čo sa na ľade udialo predtým, a nezmazateľne sa zapísal do športovej histórie. Z osemnástich známk, ktoré im v ten večer vytiahli rozhodcovia, bolo dvanásť absolútnych – šestiek!

Najviac zlatých medailí získala v Sarajeve výprava NDR, ktorej hviezdou bola popri Wittovej najmä rýchlokorčuľárka Karin Enkeová so štyrmi medailami, z toho dvoma zlatými. V neoficiálnom bodovaní však tesne zvíťazil ZSSR. V jeho víťaznom hokejovom tíme sa olympijským rekordérom stal brankár Vladislav Tretjak, ktorý získal už tretie zlato a navyše má v zbierke aj jednu striebornú medailu. Najúspešnejšou účastníčkou ZOH 1984 bola finska bežkyňa na lyžiach Maria-Liisa Kirvesniemiová, ktorá vyhrala všetky tri individuálne disciplíny a zo štafety ešte pridala bronz. Medzi mužmi jej výborne sekundovali Švédi, z ktorých po dve zlaté medaily získali Gunde Svan i Thomas Wassberg.

Senzáciou hier bola skutočnosť, že najúspešnejšou krajinou v zjazdovom lyžovaní sa stali USA. Víťazstvá Billa Johnsona v zjazde i Debbie Armstrongovej v obrovskom slalome boli obrovskými prekvapeniami. Len americký víťaz v slalome Phillip Mahre mal štatus superhviezdy. Pozoruhodné však bolo, že zvíťazil pred svojím bratom - dvojčekom Stevom Mahreom. Príznakom onedlho doznievajúcej éry amatérskeho športu na olympiádach bola skutočnosť, že povolenie na štart v Sarajeve nedostali zjazdárski hrdinovia ZOH 1980 Ingemar Stenmark a Hanni Wenzelová, ktorí v predošlých rokoch využívali výhody poloprofesionálnej B-licencie.

Pre výpravu ČSSR boli zimné olympijské hry v Sarajeve najúspešnejšie v histórii. S mimoriad-

keď striebro už mal isté, s družstvom ZSSR prehral 0:2. Kľúčovým momentom zrejme bol zvláštny prvý gól zbornej v 7. minúte, keď Alexander Koževnikov prekonal brankára Jaromíra Šindela strelou od modrej čiary, ktorá sa odrazila od hornej žrdky do Šindelovho chrbta a odtiaľ do bránky... Olympijské zlato bolo v Sarajeve 1984 podobne blízko, ako na v St. Moritzi 1948, Grenobli 1968 a v Innsbrucku 1976, ale ani na štvrtý raz to nevyšlo.

LUBOMÍR SOUČEK

nou bilanciou šiestich medailí (0 – 2 – 4) sa Česko-Slovensko prvý a zároveň posledný raz prebojovalo do prvej desiatky bodovo najúspešnejších krajín. Najviac jeho úspechov sa zrodilo v lyžovaní. Květa Jeriová získala až dve medaily – bronz v behu na 5 km a striebro v štafete na 4x5 km, ktorej členkou bola aj Slovenka Gabriela Svobodová-Sekajová. Na fotografii na predošlej strane je štafeta ČSSR na medailovom stupni – **zľava** Jeriová, Svobodová-Sekajová, Paulů a Švubová. Pavel Ploc pridal bronz v skokoch z veľkého mostíka a o historický zjazdársky kov sa tretím miestom v zjazde postarala Olga Charvátová. V rovnakej disciplíne skončila piata Slovenka Jana Gantnerová-Šoltýsová. Obe k životným úspechom priviedol slovenský tréner Pavel Šťastný. Už tretím bratislavským krasokorčuľiarom s olympijskou medailou sa v Sarajeve stal Jozef Sabovčík (na snímke **vľavo**), ktorý získal bronz.

Najbližšie k zlatu malo v Sarajeve družstvo hokejistov ČSSR, v ktorom hrali veľmi významnú úlohu aj slovenskí útočníci Igor Liba (na fotografii zo zápasu sa raduje v strede), Vincent Lukáč, Dárius Rusnák a Dušan Pašek. Tím ČSSR v základnej skupine postupne vyhral 10:4 nad Nórskom, 4:1 nad USA, 13:0 nad Rakúskom, 7:2 nad Fínskom a 4:0 nad Kanadou. Vo finálovej skupine pokračoval vo víťaznej šnure v zápase so Švédskom (2:0), ale v rozhodujúcom súboji o zlato,

